

NAŠA SKUPNOST

IZDAJA ZA SLOVENIJO
LETO III STEV. 21/
BEOGRAD
24. novembra 1957
Izhaja dvakrat mesečno,
vsako drugo nedeljo
Cena 10 dinarjev
Letna naročnina 250 din

GLASILO PREDSEDSTVA ZVEZNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE

AKTUALNA TEMA

NOVI ZAKONI

Te dni razpravlja zvezna ljudska skupščina o treh zelo važnih zakonskih osnutkih: o osnutku zakona o javnih uslužbencih, zakona o delovnih razmerjih in zakona o pokojninskem zavarovanju. Ta besedila tvorijo določeno celoto in so v medsebojni odvisnosti. Obdelujejo problematiko, ki se najneposredneje tiče statusa delovnih ljudi in njihovega vsakdanjega življenja. Zato je popolnoma razumljivo, da so ti osnutki izzvali veliko zanimanje javnosti in postali predmet širokih razpravljanj.

V zvezi s tem se nam zdi, da je potrebno ugotoviti tri dejstva:

Prvič pomenijo predlagana besedila velik korak naprej v smeri določitve materialnega in družbenega položaja delovnega človeka in njegovih pravic in dolžnosti — bodisi tedaj, ko je v delovnem razmerju, bodisi tedaj, ko zaradi starosti ali kakšnih drugih vzrokov preneha delati.

Drugič pomenijo ti zakoni tudi pomembno materialno izboljšanje — danes in v prihodnje — a v okviru uspehov pri nadaljnji krepitvi proizvodnih sil in povečanju delovne storilnosti v državi.

Tretjič odreja ti zakoni tudi mejo, preko katere danes naša družba ne more iti, če želimo zavarovati tak gospodarski razvoj, ki bo zagotovil, da bomo lahko pravice, ki jih dobijo naši ljudje s temi in drugimi zakoni s tega področja, ne samo uresničevali, temveč postopno tudi razširjevali. Plače in pokojnine, kakor vse druge dajatve za standard, so namreč neposredno odvisne od naših uspehov v proizvodnji in od stalnega porasta nacionalnega dohodka. Povišanje plač in razširitev pravic na področju socialnega in pokojninskega zavarovanja bi lahko imelo brez stalnega porasta proizvodnje škodljive posledice.

Ta tri dejstva moramo imeti vedno pred očmi, ko razpravljamo o imenovanih novih zakonih in o tem, kaj dejansko prinašajo delovnim ljudem naše države.

T.S.

PERSPEKTIVNI PLAN in politika podjetij ter komun

Podjetja in komune so temeljni nosilci izpolnjevanja in uresničevanja petletnega perspektivnega plana. To izhaja tako iz samega našega gospodarskega sistema kakor tudi iz organizacije življenja ljudi, iz komunalne ureditve — skratka iz vse naše družbene ureditve. Tega ne smemo razumeti v tako imenovanem operationem pomenu besede. Gre namreč za to, da z izorševanjem svojih funkcij, ki jih v našem sistemu imajo samostojna in neodvisna podjetja in samostojne in neodvisne komune (v okviru zakonodaje in splošnih gospodarskih proporcev), v končni posledici in največji meri izpolnjujejo sam perspektivni plan. Podjetja in komune opravljajo to v procesu izorševanja svojih osnovnih funkcij z zagotovitvijo pogojev za svoje lastno poslovanje in za življenje ter razvoj samih komun.

Petletni perspektivni plan računa s tem, da bodo podjetjem in komunam ostajala relativno čedalje večja sredstva. Predvsem gre tu za tista materialna sredstva, ki jim ostanejo neposredno, pri prvi razdelitvi; potem pa gre tu tudi za tista sredstva, ki so podjetjem in komunam na voljo s posojili, subvencijami, proračuni itd. Čedalje manj in samo najnujnejša sredstva se centralizirajo, pa še v tem primeru največ zaradi prelivanja, ne pa zaradi neposredne uporabe po centralnih organih.

Takšne so stvari s stališča splošnih proporcev. Podjetja in komune pa morajo ta sredstva realizirati, morajo jih zaslužiti s svojim poslovanjem in kolikor več sredstev bodo zaslužila s smotrnim gospodarjenjem, toliko bolj bogata bo dejanska skupnost.

Perspektivni plan računa z naglim razvojem gospodarstva in z bolj uravnovešenimi razmerji med gospodarskimi potrebami in potrebami drugih področij družbenega življenja. Razen tega računa plan tudi z uravnovešenjem razmerij med posameznimi gospodarskimi področji, med kmetijstvom in drugim gospodarstvom, med industrijo, prometom in gradbeništvom itd. Iz tega izhaja, da imajo podjetja vseh vej ugodno perspektivo in večje materialne možnosti, da realizirajo več sredstev. Porast osebne in splošne potrošnje, njuno stalno in trajno gibanje daje prav tako večje možnosti in večjo odgovornost komuni.

Spremembe, ki jih uveljavljamo v našem gospodarskem sistemu, prav tako dajejo večje možnosti in odgovornosti podjetjem in komunam. Te spremembe so vsklajene s perspektivnim razvojem gospodarstva. Mogoče so v razmerah bolj proporcionalnega gibanja in stabilnejših

Napisal: Milentije POPOVIĆ

odnošajev v gospodarstvu, kakor računa z njimi perspektivni plan. Na temelju bolj stabilnih in skladnejših odnošajev v gospodarstvu je mogoče še bolj povečati pravice in odgovornost podjetij in komun. Kar se tiče podjetij, gre — kratko povedano — za to, da podjetja v osnovi sama odločajo o razdelitvi dohodka na sklade in osebne dohodke in nadalje, da sama odločajo o razdelitvi dohodka na osebne dohodke v podjetju zaposlenih. Temeljne spremembe v življenju komun ne izvirajo iz dejstva, da se formirajo vsi skladi skupne potrošnje v okviru komun iz osebnih dohodkov zaposlenih državljanov te komun.

V tem smislu so perspektivni plan in novi ukrepi v gospodarskem sistemu izraz enotne politike, ki priznava tako komuni kakor tudi podjetjem znatno večje pravice, v prav taki meri pa tudi večjo odgovornost njihovih organov upravljanja.

(Nadaljevanje na 2. strani)

DELOVNIM LJUDEM NAŠE DRŽAVE ČESTITAMO K

DNEVU REPUBLIKE

Uredništvo „Naše skupnosti“